

**Questiones spiritualis [con]iuiuij delicias preferentes,
super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis**

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

In festo assumptionis b[ea]te marie.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70506)

In festo assumptionis beate marie.

caritate. sicut et quilibet virtutis actus et ideo sine charitate nihil valet. ¶ Ad tertiam respondetur. negando consequentiam. licet enim patientia commendat in martyribus tamen ipsum martyrium principalis actus est ipsius fortitudinis.

In festo assumptionis beate marie est euangelium. Intrauit iesus. Lu. x. Circa quod possunt

disputari sequentes questiones. ¶ Prima. utrum vita actiua sit potior et nobilior quam contemplatiua. ¶ Secunda. utrum beata maria optimam partem elegit. ¶ Tertia. utrum beata maria in corpore et anima assumpta est in celum.

D prima questione sic proceditur. Et videtur quod vita actiua potior sit siue nobilior quam con-

templatiua. ¶ Primo sic. Vita actiua pertinet ad maiores. scilicet plures qui sunt in honore et potestate constituti. ergo est potior quam contemplatiua. consequentia patet ex illo Aristotele. in topicorum. Quod est melius videtur esse melius. ¶ Secundo sic. In omnibus actibus et potentibus imperas est nobilior his quibus imperat sicut militaris tanquam potior precipit frenifaciue. scilicet vita actiua

ponit de his que ad contemplatiuum pertinent sicut philosophum. scilicet etiam. ergo actiua vita nobilior est quam contemplatiua. ¶ Tertio sic. Nullus debet abstrahi a nobiliori ut amplectatur minus nobile. scilicet a statu vite contemplatiue recedit sepe ad statum vite actiue. ergo et cetera. ¶ In oppositum est euangelium presens ubi dicitur quod optima partem sibi elegit Maria. ¶ Rursus dicitur quod vita contemplatiua est simpliciter melior et potior et nobilior quam actiua. Quia conclusionem probat philosophus. x. ethicorum. octo rationibus. quas deducit sanctus thomas in secunda secunda questione. clxxxv. articulo. i. albertus veromagnus super lucam complectens omnia dicit sic. Vita contemplatiua preferat actiue unitate puritate. eternitate. firmitate. delectatione. unitate quod circumuenit puritate. quod non sordidat pulvere veniali. Eternitate quod hic et in patria permanet in eterna. Firmitate. quod est in luce. quod non fallit fallacia errorum. Delectatione. quod consolatio spiritus sancti inquit oblectat animum. ¶ Ad rationes in oppositum ¶ Ad primam respondeo quod ad plures non solum pertinet vita actiua sed etiam contemplatiua. Debet enim esse excellentes. Unde gregorius dicit in pastorali. Sit rector actiue precipue et precuectis contemplatiue suspensius. ¶ Ad secundam respondeo negando minorem. quia vita actiua non dicitur recte precipit vite contemplatiue. sed disponendo ad vitam contemplatiua precipit quedam opera vite actiue. in quo magis seruitur

In festo assumptionis beate marie. Fo. cccxxij.

re videtur negando consequentiam. et ad probationem videtur quod vita contemplativa intermittit aliquando propter actum non semper sed ad tempus ratione utilitatis non ratione dignitatis.

D secundum dicitur in questione sic procedit. Et videtur quod beata maria optima propter elegerit eligendo contemplativa. Et videtur quod non. Illud videtur magis eligendum quod est maioris meriti. quia tale ducit ad maiorem gloriam. sed vita activa videtur maioris meriti quam contemplativa. ergo ipsa erat potius eligenda. consequentia patet quia meritum dicitur respectu mercedis. merces enim debet labori sed vite active attribuitur labor. contemplative vero quies. ergo activa est maioris meriti contemplativa. In oppositum est etiam evangelium presens. Secundo ex eodem argumento arguitur sic. Contemplativa est maioris meriti quam activa. ergo diligenda est consequentia est bona. antecedens patet. Dicit enim gregorius vii. moral. Magis sunt active vite merita sed contemplative potiora. Ratio hec sic. Ratio meriti est caritas. caritas autem consistit in dilectione dei et proximi. sed diligere deum sui se est magis meritorium quam

diligere proximum. ergo illud quod directius pertinet ad dilectionem dei magis est meritorium et suo genere quam id quod directe ad dilectionem proximi. sed vita contemplativa directe et immediate pertinet ad dilectionem dei. activa directius ad dilectionem proximi. ergo ex suo genere contemplativa est maioris meriti quam activa. Respondeo dicendum iuxta albertum super lucam quod hoc verbum maria etc. convenit beate virgini per omnibus. scilicet in bono corporis. et in bono anime. et in bono meriti et in bono glorie. Optimam partem elegit in bono corporis. virginitatis scilicet pudorem et cum hoc elegit matris fecunditatem. et ideo nec primam similem visa est nec habere sequentes. Unde Ero. iiij. Per rubum ardentem significatur In bono autem anime elegit optimam partem. habet enim splendorem divine lucis in intellectu. et non deest sibi virtutis fructus in opere. Unde Esa. xlvj. Per virgam rectitudinis virtutis ubi requirit spiritus almus significatur In bono meriti hoc est in opere suo habuit omnem active vite proprietatem et omnem contemplative puritatem et nihil habet de defectu utriusque. Unde significat. Numeri. xvij. Per virgam aaron que viruit. frondit. floruit et amygdalinum cibum fructificavit Viruit virtute. frondit benedictione. floruit gravidatione cordis. quo nos concepit. et corporis quo filium verbum incarnatum

In festo assumptionis beate marie.

Incepit. Fructificauit in partu
cibum salutare pducens. In bo
no aut glorie optimam partem ele
git pars enim bona stola corpo
ris. pars melior stola aie opti
ma consortiū imperij et regis no
stri in imperatoria maiestate. di
cente scriptura. iij. Reg. ij. qd po
situs est thronus matris regis
iuxta thronum regis. Pete ergo
mater qd vis. nec enim est fas
aliquid tibi denegare. Nec opti
ma pars ordinata est vt castroz
acies. qm oim celestium agminum
splendores exprimit. Apoc. xij. Co
rona. xij. stellarum in capite eius.
hoc est noue ordinum angelorum. et
trium statuum scilicet coniugum. virgi
num. viduarum. vel trium aureolas
portantium. doctorum qd apostolos do
cuit. virginum qd stros virginum fuit
martyrum cuius aiam gladius in
morte filij sui pertransiuit. Noue
etiam ordinum gloria habuit. ipsa
enim custodia habuit angelorum.
secreta consilia archangelorum. iusta
decreta principum. seueritates con
tra malicia exhibuit potestatum
coterendo caput draconis. inu
merabile vel interminabile vir
tute in miraculis ostendit virtutum
altitudinem non declinabilem osten
dit dominationem quietem in rece
ptione sessionis prebuit throno
rum. altitudinem scientie et cõtem
plationis cherubin transcedit. et
affectione caritatis incendium
seraphin superauit. Vis. xij. stel
lis coronata decorat. hec alber
tus. ¶ Ad rationem in oppositum

respondetur negando. Et
ratio est. qd lz labor exterior ope
retur ad augmentum premij acci
dentalis. augmentum tñ premij ef
fentialis consistit principaliter in
charitate et maxime dilectionis
diuine sicut dictum est.

Tertiam
questionem sic
pceditur. et vi
detur qd beata
maria non sit as
sumpta etc.

¶ Primo sic.
resurrectionis tempus omnium dif
fertur vsq ad finem mundi vt sit
simul omnium resurrectio diuina
ordinatione. ergo corpus beate
marie nondum resurrexit. et per co
sequens non est assumpta cum cor
pore in celum. Et videtur vera.
antecedens pte p illud Job. xij.
homo cum dormierit non resurget
donec atteratur celum. nec enig
labit vt cõsurgat de somno suo.
et loquitur de somno mortis. ergo
vsq ad finem mundi qñ celum
atteretur resurrectio hominum dif
fertur. ¶ In oppositum est fides
quasi vniuersalis ecclesie. Dicit
enim sanctus tho. in. iij. di. xlij.
Car. ij. q. j. ad. ij. qd pie creditur
de beata virgine et iohane euan
gelista. qd resurrectio eorum non
est delata vsq ad finem mundi.
¶ Respondeo dicendum. qd beata
virgo in aia et corpore assumpta
est in celum. Ista conclusio pte
Nam p vniuersam ecclesiam fide

In festo sancti bernardi. fo. cccxxij.

pia suscepta est. quā quidam san-
ctorum nō solū asserūt. sed etiaz
apertis rationib⁹ pbare nitūtur
beatus hierony. In his qui cum
xpo surreperūt perpetuā resurre-
ctionē iam esse completā. nōnul-
li credunt custodem virginis in
glorificata carne gaudere cum
xpo. necnō de beata maria factā
nō ambigimus. Item augustin⁹
ideā affirmat. Et tribus rationi-
bus probat. Prima quidē sumit-
tur ex carnis xpi ⁊ virginis unita-
tate. Arguit sic. Putredo ⁊ ver-
mis humane opprobriū conditio-
nis. a quo opprobrio cū iesus
alienus sit maxime natura exci-
pietur quam iesus de ea assump-
sisse pbatur. Scda sumit ex cor-
poris dignitate sic. Thronū dei
thalami dñi. celi tabernaculum
dignū est ibi esse vbi ipse est. tam
preciosum thesaurū dignius est
celus seruare q̄ terra. Tertia
ratio sumit ex virginalis puri-
tatis integritate. Sit enim sic.
Letare maria leticia ineffabili
corpore ⁊ anima in xpo filio pro-
prio per p̄rium filiū. nec sequi
debet corruptionis erumna quā
nulla secuta est filium pariendo
integritatē corruptio. vt sit sem-
per incorrupta quā tanta perfu-
dit gratia viuens. que omnū in-
tegram perfectāq̄ genuit vitā.
Et cum illo quez suo genuit. ve-
ro. si apud illum illa que genuit.
fouit ⁊ aluit illum maria dei ge-
nitricis ministris. ⁊ nutricis. de qua
q̄ sentire aliter nō audeo aliud

dicere nō presumo. Bernardus
etiā ratiocinatur ad idez sic. Si
scōꝝ corpora sublimiū. puta pe-
tri ⁊ pauli tam gloriosa venera-
bilia reddidit. ⁊ honore tam mi-
rifico sublimauit. vt ipsis depu-
tetur locus eorum venerationi
cōgruus. si igitur modo corpus
super terram esse dicatur. cū nec
denota frequētatur visitatione
fidelīū. nec eidem locus depute-
tur honoris. nimirū videret xps
honorē materni corporis cōtēp-
sisse. cum tñ super terrā alia san-
ctorum corpora sic honorauit.
Ad argumentū in oppositū di-
cendū est. q̄ ratio. pcedit vbi nō
obuiat priuilegiū alicui datum
sic fuit beate virgini ⁊ beato io-
hanni euangeliste.

In festo sã
cti bernardi
est euangelīū.
Nemo accen-
dit rē. Luce
vndecio. Cir-
ca qđ potest de-
sputari sequens questio.

Truz pos-
sit in dilectio-
ne dei haberi
respectus ad
aliquam mer-
cedem. Et vi-
detur q̄ nō ex
presenti euāgelio. quia tam oculo
non esset simplex si ad aliud
haberetur respectus q̄ ad deum.
Scdo sic Job. r. Mercenari⁹